

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 september 2005 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete (RP 112/2005 rd) till kulturutskottet för beredning.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har förvaltningsutskottet lämnat utlåtande i saken. Utlåtandet (FvUU 27/2005 rd) har bifogats betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Merja Leinonen, undervisningsministeriet
- länsbildningsrådet Heikki Laakso, länsstyrelsen i Östra Finlands län
- undervisningsråd Risto Kuosmanen, Helsingfors stads finska arbetarinstitut
- styrelseordförande Jorma Kauppila och rektor Sisko Halonen, Lehtimäen opisto

- ordförande Gunnar Nyström, Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland (FAMI)
- ordförande Mauri Tammela och ombudsman Heljä Nurmela, Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF
- ordförande Heikki Toivola, Opintokeskusseura
- generalsekreterare Jyrki Ijäs, Finlands Folkhögskolförening
- ordförande Martti Jalkanen och generalsekreterare Mika Nirvi, Finlands sommaruniversitet
- sakkunnig Päivi Rajala, Finlands Kommunförbund
- rektor Alexander Bruk och rektor Erkki Koivulahti, Finlands Settlementförbund
- ordförande Pekka Sallila, Samverkande bildningsorganisationerna.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av Snellman-korkeakoulu, Vanajaveden Opisto och Varala idrottsinstitut.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om fritt bildningsarbete ändras i fråga om grunderna för beräkningen av statsandelarna till medborgarinstitut, sommaruniversitet och folkhögskolor.

Enligt förslaget frångås den gruppering av bostättningsstrukturer som används i beräkningen av priset per enhet till grund för statsandelen för

medborgarinstitutens driftskostnader och införs ett enda pris per enhet. Priset per enhet graderas i tätt befolkade kommuner.

Bestämmelsen att priset per enhet till grund för statsandelen för sommaruniversitetens driftskostnader är bundet till priset per enhet för medborgarinstitutet i den kommun där sommaruni-

versitetet finns föreslås bli slopad. Priset per enhet för sommaruniversiteten ska beräknas utifrån deras egna driftskostnader.

Statsandelen föreslås bli höjd till en huvudman för en folkhögskola där den huvudsakliga utbildningsuppgiften enligt tillståndet att driva läroanstalten är att ordna utbildning för gravt handikappade.

I lagen om fritt bildningsarbete görs i detta sammanhang även de ändringar i beräkningen av priset per enhet och justeringen av kostnaderna som totalrevideringen av finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna kräver. Priserna per enhet till grund för statsandelen till alla läroanstalter för fritt bildningsarbete ska enligt förslaget beräknas vart fjärde år enligt driftskostnaderna för respektive läroanstaltsform.

Därmed kommer priserna att beräknas ett år tidigare än för närvarande. Bestämningsgrunderna för statsandelen justeras årligen med ett prisindex som beskriver kostnadsutvecklingen i den kommunala basservicen. Dessutom föreslås att statsunderstöden till huvudmännen för läroanstalterna inom det fria bildningsarbetet dras av från de kostnader som läggs till grund för beräkningen av priset per enhet för dessa läroanstalter.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2006. Bestämmelsen om att statsunderstöden till huvudmännen för en läroanstalt ska dras av från de kostnader som priserna per enhet till grund för statsandelen baserar sig på, tillämpas dock först när priserna per enhet för 2008 bestäms. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Strategi i propositionen

Regeringen föreslår att grunderna för beräkning av statsandelarna till medborgarinstitut, folkhögskolor och sommaruniversitet ändras.

För medborgarinstitutens del slopas den gruppering av bosättningsstrukturer som ligger till grund för statsandelen och som varit i bruk ända från 1993. Systemet har byggt på en femstegstabell enligt kommunernas befolkningstäthet. Till grupp 1 hör kommuner med en befolkningstäthet på högst två per kvadratkilometer landareal och till grupp fem kommuner där befolkningstätheten överstiger hundra per kvadratkilometer landareal. En så här tät gradering har emellertid inte motsvarat bestämmelsens syfte, eftersom skillnaderna i priset per enhet i de fyra första grupperna är mycket små, som det påpekas i propositionen (s. 6). Å andra sidan har priset per en-

het i grupp 5 stigit mer än i de övriga grupperna. En annan olägenhet med systemet har varit att en förhållandevis liten ändring i kommunens befolkningstäthet har kunnat leda till att priset per enhet för medborgarinstitutet ändrats utan att motsvarande ändringar skett i de kostnadsfaktorer som påverkar verksamheten.

Mot bakgrund av allt detta föreslår regeringen att sättet att beräkna priset per enhet utifrån bosättningsstrukturgrupperingen frångås. Enligt förslaget ska framöver ett genomsnittligt pris per enhet beräknas utifrån de driftskostnader vid alla institut som läggs till grund för statsandelen. I tätbefolkade kommuner kan priset per enhet för ett medborgarinstitut dock graderas enligt befolkningstätheten.

För sommaruniversiteten innebär förslaget att man inte längre tillämpar principen att priset per enhet till grund för statsandelen inte bygger på sommaruniversitetens egna driftskostnader utan på priset per enhet för medborgarinstitut i kommuner med en likadan bosättningsstruktur.

Folkhögskolorna får i och med lagförslaget ett system där statsandelen tar större hänsyn till antalet studerande som bor utanför folkhögskolan.

I lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) görs också vissa ändringar som härleder sig från totalrevideringen av finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna. Av detta följer att priset per enhet för de läroanstalter som omfattas av lagen beräknas för respektive läroanstaltsform vart fjärde år i stället för vartannat år som nu. Samtidigt kommer priset per enhet att beräknas ett år tidigare än för närvarande.

Lagen föreslås också bli kompletterad med en bestämmelse om s.k. nettning. Bestämmelsen innebär att innan statsandelen fastställs ska de statsandelar som beviljats med stöd av lagen dras av från de totalkostnader som ligger till grund för statsandelen.

Kulturutskottet godkänner de föreslagna riktlinjerna, som också förvaltningsutskottet omfattat i sitt utlåtande. Kulturutskottet menar att ändringarna är nödvändiga för att åtgärda de missförhållanden som dykt upp i tillämpningen av det nuvarande systemet. Det gör också att grunderna för beviljande av statsandel blir avsevärt tydligare. Tydlighetsfaktorn gör att ändringarna blir viktiga också för de läroanstalter som omfattas av lagen, eftersom det nya systemet enligt utskottets bedömning kommer att göra det lättare att prognosera finansieringen och därmed underlätta för läroanstalterna för fritt bildningsarbete att planera sin verksamhet på sikt.

Utskottet har dock tagit fasta på vissa expertyttranden som hävdar att priset per enhet för yrkesinriktad grundutbildning vid en del folkhögskolor sjunker trots att det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning stiger. Utskottet uppmanar regeringen att ta reda på saken och i förekommande fall vidta åtgärder.

Utbildning för gravt handikappade

Utskottet har behandlat propositionen med fokus lagd i synnerhet på gravt handikappade. Enligt lagförslaget föreskrivs genom förordning av statsrådet om höjning av priset per enhet i sådana folkhögskolor där den huvudsakliga utbildningsuppgiften eller en del av utbildningsuppgiften enligt huvudmannens tillstånd att driva läroanstalt är utbildning avsedd för gravt handikappade. Av propositionsmotiven (s. 11) och ett

utkast till förordning som utskottet fått framgår det att höjningen är 75 procent i specialfolkhögskolor och 25 procent i övriga folkhögskolor.

Den presenterade informationen har inte övertygat utskottet om att förslaget ger adekvata garantier för att svårt handikappade tillåts studera. Utskottet har särskilt fäst sig vid vilka konsekvenser lagförslaget får för Lehtimäki specialfolkhögskola. Folkhögskolan har till uppgift att ordna allmänbildande och yrkesbildande utbildning som ger beredskap att klara sig i livet och bedriva självständiga studier. Eftersom priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolor bestäms utifrån de sammantagna kostnaderna för folkhögskolornas verksamhet, tas enligt utskottets bedömning inte adekvat hänsyn till de särskilda behov som finns vid folkhögskolor av typen Lehtimäki med en avvikande utbildningsuppgift och därigenom också en exceptionell kostnadsstruktur. Utskottet vill påminna om att riksdagen i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2004 (RP 55/2003 rd) godkände ett uttalande där riksdagen förutsatte att regeringen utreder hur finansieringssystemet för specialfolkhögskolor fungerar och i förekommande fall lägger fram förslag till ändringar för att verksamhet av vikt för de handikappades utbildningsbehov ska kunna tryggas. Förslagen i propositionen fullföljer enligt utskottets mening inte syftet fullt ut. Därför föreslår utskottet ett uttalande om att regeringen ska se till att särskild hänsyn tas till den exceptionella, på studerandesammansättningen beroende kostnadsstrukturen och de därmed sammanhängande finansieringsbehoven vid Lehtimäki specialfolkhögskola när det föreskrivs om höjning av det pris per enhet som ligger till grund för statsandelen till folkhögskolor för utbildning avsedd för handikappade (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Hänsyn till befolkningstätheten i statsandelen till läroanstalter för fritt bildningsarbete

Utskottet har ovan ställt sig bakom regeringens förslag att sätta fast statsandelen för medborgarinstitut utifrån bosättningsstrukturgrupperingen frångås. Det nya systemet är av vi-

tal betydelse särskilt med hänsyn till att skillnaderna i finansieringen till mycket nära varandra belägna institut i dagsläget kan vara avsevärda bara på grund av befolkningstätheten i kommunen.

Befolkningstätheten kommer trots allt att i viss mån påverka finansieringen till medborgarinstituten då det är tänkt att genom förordning av statsrådet föreskriva att priset per enhet är 15 procent högre om befolkningstätheten i den kommun där institutet finns är över hundra. Den planerade lösningen är rätt schematisk, anser utskottet. För att kunna hantera de ekonomiska konsekvenserna av propositionen kunde ministeriet enligt utskottets mening med fördel ännu överväga en finare gradering för fastställande av priset per enhet och för prisets vidkommande en flexibilitet mellan graderna. Då kunde man också bättre ta hänsyn bl.a. till de kostnader för specialuppgifter med anknytning till undervisningen för invandrare som förvaltningsutskottet anspelar på i sitt utlåtande.

Det är inte helt problemfritt att använda befolkningstätheten som en statsandelsgrundande faktor. Exempelvis förändringar i kommunindelningen kan få stora följdverkningar för medborgarinstitutens finansieringsunderlag. Den planerade kommun- och servicestrukturreformen får t.ex. inte leda till att finansieringsunderlaget plötsligt förändras när medborgarinstitut sammanslås. Utskottet finner det överlag viktigt att medborgarinstituten trots eventuella kommun-sammanslagningar kan fortsätta sin verksamhet enligt planerna utan drastiska ändringar i de ekonomiska villkoren. Frågan har så stor tyngd att utskottet föreslår ett uttalande (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Fritt bildningsarbete kontra annan undervisning

Av propositionen framgår att den utbildning som inrangeras under fritt bildningsarbete numera täcker ett brett spektrum. På många ställen i propositionen skyntar det fram att den verksamhet som lagen om fritt bildningsarbete omfattar antagit andra former än vad som avsågs när lagen stiftades. Som exempel på ny karaktär lyfter re-

geringen fram sommaruniversiteten (s. 7/I), vars verksamhet inte har stått så nära medborgarinstitutsverksamheten som antogs när lagen stiftades.

De i propositionen påtalade problemen behöver enligt utskottets mening diskuteras mer än vad som görs i propositionen. Ta t.ex. verksamheten vid sommaruniversiteten och se hur den förhåller sig till den undervisning universitetens fortbildningscentraler tillhandahåller. Utskottet föreslår följaktligen att riksdagen godkänner ett uttalande om att regeringen bör göra en bedömning av i vilken utsträckning det förekommer överlappningar dels mellan det fria bildningsarbetets olika utbildningsformer, dels mellan det fria bildningsarbetet och andra utbildningsformer. Enligt förslaget till utlåtande ska regeringen också lägga fram förslag till hur eventuella negativa överlappningar kan elimineras (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

Detaljmotivering

21 §. *Skyldighet att lämna upplysningar, granskningsrätt och handräckning.* Enligt första meningen i 2 mom. har undervisningsministeriet och, i enlighet med ministeriets beslut, utbildningsstyrelsen rätt att för att konstatera riktigheten av de uppgifter som behövs för fastställande av finansiering utföra nödvändiga granskningar av ekonomin och verksamheten hos den som får finansiering.

Utskottet har fäst sig vid formuleringen som kan förleda läsaren att tro att utbildningsstyrelsens befogenhet att utföra granskning kan basera sig på ett beslut av undervisningsministeriet. Utövning av offentlig makt av den typ granskningarna representerar bör enligt utskottet inte minst med hänsyn till 2 § 3 mom. i grundlagen bygga på lag (se även t.ex. GrUU 38/2004 rd och GrUU 52/2001 rd). Av motiven till lagrummet (s. 19/I) framgår det också att det i praktiken är undervisningsministeriet som beslutar om granskningen som sedan utförs av tjänstemän vid Utbildningsstyrelsen. Å andra sidan bör också undervisningsministeriet självt ha möjligheter att utföra granskningar. Utskottet föreslår att

bestämmelsen ändras i enlighet med motiveringen.

I momentets andra mening står det att den som får finansiering utan ersättning ska ge den tjänsteman som utför granskningen alla uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för granskningen samt även i övrigt bistå vid granskningen. Utskottet konstaterar att de uppgifter som avses i bestämmelsen i regel inte är personuppgifter. Grundlagsutskottet har i sin praxis dock ansett det motiverat att myndigheternas rätt att få information också i det fallet bara ska gälla uppgifter som är nödvändiga för tjänsteutövningen (se t.ex. GrUU 47/2005 rd, GrUU 42/2005 rd och GrUU 4/2005 rd). Utskottet har ändrat bestämmelsen i enlighet härmed.

I 2 mom. ges också den tjänsteman som utför granskningen rätt att i den omfattning granskningen kräver få tillträde till lokaler som är i finansieringstagarens besittning eller användning och som används för den verksamhet som finansieras samt till andra områden. Det finns inga som helst begränsningar i bestämmelsen visavi lokalerna. I och med att folkhögskolorna enligt 2 § 3 mom. i lagen om fritt bildningsarbete är internat, kunde granskning med stöd av den föreslagna bestämmelsen också göras i lokaler som används för boende av permanent karaktär. Med tanke på granskningen är detta onödigt, menar utskottet. Av denna anledning och med hänvisning till grundlagsutskottets praxis (se t.ex.

GrUU 43/2005 rd och GrUU 39/2005 rd) föreslår kulturutskottet att lokaler som omfattas av hemfriden undantas från granskningsrätten. En likadan begränsning finns också i sista meningen i 17 § 3 mom. i statsunderstödslagen (688/2001).

21 a §. Rätt att få uppgifter. Huvudmannen för en läroanstalt har enligt 1 mom. vid skötseln av sina uppgifter möjligheter att av statliga och kommunala myndigheter få nödvändiga statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som behövs i planeringen och anordnandet av utbildningen.

Utskottet tycker att bestämmelsen är vag och föreslår följaktligen att det föreskrivs att utbildningsanordnaren har rätt att få de i bestämmelsen avsedda uppgifterna.

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet har gjort en lagteknisk justering i 3 mom.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kulturutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att tre uttalanden godkänns (Utskottets förslag till uttalanden).

*Utskottets ändringsförslag***Lag****om ändring av lagen om fritt bildningsarbete**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 21 augusti 1998 om fritt bildningsarbete (632/1998) 12 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1147/2000,

ändras 2 § 4 mom., 9—11 §, 11 a § 1—3 mom., 12 § 1 mom., 13 a § 1 mom., rubriken för 6 kap. samt 21 §, av dem 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1390/2001 och 704/2002, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1147/2000, 1390/2001 och 704/2002, 11 a § 1—3 mom. sådana de lyder i lag 1292/2004, 12 § sådan den lyder i nämnda lag 1147/2000 och 13 a § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1390/2001, samt

fogas till 13 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1390/2001, nya 3 och 4 mom. samt till lagen nya 18 a, 21 a och 21 b § som följer:

2, 9—11, 11 a, 12, 13 och 13 a §
(Som i RP)

6 kap.

**Övriga bestämmelser om finansiering och er-
hållande av uppgifter**

18 a §
(Som i RP)

21 §

*Skyldighet att lämna upplysningar, gransknings-
rätt och handräckning*

(1 mom. som i RP)

Undervisningsministeriet *beslutar om* den granskning av ekonomin och verksamheten *som utförs* hos den som får finansiering *för att konstatera riktigheten av de i 1 mom. avsedda uppgifterna*. Undervisningsministeriet kan också *ge utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar*. Den som får finansiering skall utan ersättning *ge* den tjänsteman som utför granskningen alla uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som *är nödvändiga* för granskningen samt även i övrigt *biträda* vid granskningen. Den tjänsteman som utför

granskningen har rätt att i den omfattning som granskningen kräver få tillträde till lokaler som är i finansieringstagarens besittning eller användning och som används för den verksamhet som finansieras samt till andra områden. *Granskning får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.*

(3 och 4 mom. som i RP)

21 a §

Rätt att få uppgifter

Huvudmannen för en läroanstalt har vid skötseln av sina uppgifter *rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana nödvändiga statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som behövs i planeringen och anordnandet av utbildningen.*

(2 mom. som i RP)

21 b §
(Som i RP)

(1 och 2 mom. som i RP)

Det prisindex för basservicen som avses i 4 § 2 mom. i lagen om *ändring av lagen om* statsandelar till kommunerna (/) tillämpas första gången när statsandelarna för 2006 fastställs.

(4—6 mom. som i RP)

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att särskild hänsyn tas till den exceptionella, på studentensammansättningen beroende kostnadsstrukturen och de därmed sammanhängande finansieringsbehoven vid Lehtimäki specialfolkhögskola när det föreskrivs om höjning av det pris per enhet som ligger till grund för statsandelen till folkhögskolorna för ordnande av utbildning för handikappade.
2. Riksdagen förutsätter att man vid kommunsammanslagningar t.ex. genom övergångsarrangemang ser till att fi-

nansieringsunderlaget för sammanslagna medborgarinstitut förblir på minst samma nivå som före kommunsammanslagningen.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen gör en bedömning av hur mycket å ena sidan utbildningsformerna inom det fria bildningsarbetet och å andra sidan utbildningsformerna inom det fria bildningsarbetet och andra utbildningsformer överlappar varandra, och lägger fram förslag till undanröjande av negativa överlappningar.

Helsingfors den 29 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml
vordf. Sade Tahvanainen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Hanna-Leena Hemming /saml
Sinikka Hurskainen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Tatja Karvonen /cent
Rauno Kettunen /cent
Minna Lintonen /sd

Pehr Löw /sv
Seppo Särkiniemi /cent
Marja Tiura /saml
Jutta Urpilainen /sd
Raija Vahasalo /saml
Unto Valpas /vänst
ers. Irina Krohn /gröna
Paula Risikko /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Risto Eerola.

RESERVATION

Motivering

Enligt regeringens proposition ska det pris per enhet som ligger till grund för statsandelen för samtliga läroanstalter inom det fria bildningsarbetet beräknas för respektive läroanstaltsformer vart fjärde år i stället för vartannat år.

Enligt inkommen utredning blir statsandelsystemet mer prognosticerbart och tydligare genom propositionen. Det är säkert helt sant, om man ser det ur statsförvaltningens synvinkel. Men om man flyttar perspektivet till läroanstalterna för fritt bildningsarbete och de kommuner som stöder dem innebär lagförslaget tvärtom att avsaknaden av prognosticerbarhet och tydlighet gör det osäkert att utveckla verksamheten samtidigt som finansieringen från staten tryter. Utfrågade experter har påpekat att det inte gjorts något sammandrag eller någon övergripande bedömning från huvudmannasynvinkel vilken sammantagen effekt ändringen av statsandelsgrunderna och en lång rad simultana ändringar som bereds vid undervisningsministeriet kommer att få.

Regeringen har utgått från att översynen av finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna ska passas in i de statsfinansiella ramarna för varje regeringsperiod. För det fria bildningsarbetet innebär det ett språng ut i det okända, eftersom ingen kan förutspå de politiska konjunkturerna och det då inte går att göra långsiktiga utvecklingsplaner för verksamheten. Redan under denna riksdagsperiod har de statsfinansiella ramarna lagt krokben för nödvändiga revideringar och hindrat en lång rad missförhållanden från att rättas till, trots att staten håvat in flera miljarder euro i extra inkomster.

Från experthåll har det påpekats att en justering av kostnaderna med fyra års intervall är allt för länge och att priserna per enhet skulle släpa alltför mycket efter de faktiska kostnaderna om priset per enhet räknas ut ett år tidigare än nu.

Vi är för att det framöver finns bara ett i stället för fem kostnadsunderlag för beräkning av

det genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstitut. Vi ställer också oss bakom förslaget om höjda och graderade priser per enhet för tätbefolkade kommuner. Vår åsikt är att priset per enhet för medborgarinstitut också ska graderas när det gäller skärgårdskommuner och glesbefolkade kommuner.

I budgetpropositionen för 2006 har nästa års statsandel för medborgarinstitut skurits ned. Ändringen leder till minskad statsandelsfinansiering för huvudmännen för medborgarinstitut i nuvarande bosättningsstrukturgrupp 5. Regeringen föreslår i budgeten för 2006 att antalet statsandelsberättigade undervisningstimmar ska vara 24 000 färre än i år. Konsekvensen härav är att många medborgarinstitut får mindre i statsandel än i år. För att den minskade statsandelen till följd av ändringarna i bestämningsgrunderna ska kunna balanseras upp bör det antal timmar som ligger till grund för statsandelen 2006 dras upp till 2005 års nivå.

Undervisningsministeriets och utbildningsstyrelsens befogenheter

Den nuvarande lagstiftningen om undervisnings- och kulturverksamhet, lagstiftningen om statsunderstöd till kommuner med sina bestämmelser om statsandelar och statsbidrag, lagstiftningen om statsunderstöd för undervisnings- och kulturverksamhet samt lagstiftningen i övrigt, t.ex. kommunallagen, ger fullgoda förutsättningar att utreda misstänkta missbruk i statsandelsuppdrag.

Vi motsätter oss de befogenheter statsandelsmyndigheten föreslås få i 18 a och 21 §. Det finns ingen anledning att inom undervisnings- och kulturverksamheten övergå till avsevärt kraftigare tag än vad som nu gäller för verksamhet som finansieras med en kalkylerad statsandel. Denna bit av det uppskissade lagpaketet blev inte föremål för samberedning trots att sa-

ken hade krävt det. De föreslagna befogenheterna är överdimensionerade och omotiverade.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt utskottets betänkande men 11, 11 a och 21 § med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

11 §

Pris per enhet

(1 mom. som i KuUB)

Priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolorna beräknas *vertannat* år så att driftskostnaderna för verksamheten vid folkhögskolorna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandeveckor i folkhögskolorna samma år. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om höjning av priset per enhet i sådana folkhögskolor där den huvudsakliga utbildningsuppgiften eller en del av utbildningsuppgiften enligt huvudmannens tillstånd att driva läroanstalt är utbildning som är avsedd för gravt handikappade eller att ordna kurser på högst tio dagar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs också om en minskning av priset per enhet i fråga om studerandeveckor för studerande som bor utanför folkhögskolan.

Priset per enhet för ett studerandedygn vid de riksomfattande idrottsutbildningscentren beräknas *vertannat* år så att driftskostnaderna för verksamheten vid idrottsutbildningscentren under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandedygn i idrottsutbildningscentren samma år. Priset per enhet för en studerandedag vid de regionala idrottsutbildningscentren bestäms årligen inom ramen för anslaget i statsbudgeten.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid medborgarinstitutet beräknas *vertannat* år så att driftskostnaderna för verksamheten vid

medborgarinstitutet under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid institutet samma år. Prisen per enhet för medborgarinstitutet graderas i *skärgårdskommuner, i glesbefolkade kommuner och tätt befolkade kommuner* på basis av befolkningstätheten i den kommun där medborgarinstitutet finns. I fråga om storleken på graderingen och den exaktare beräkningen av priset per enhet samt vilka kommuner som anses vara *glesbefolkade kommuner, skärgårdskommuner respektive tätt befolkade kommuner* föreskrivs genom förordning av statsrådet. I fråga om fastställande av det genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstitutet gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 16 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid sommaruniversiteten beräknas *vertannat* år så att driftskostnaderna för verksamheten vid sommaruniversiteten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid sommaruniversiteten samma år.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid studiecentralerna beräknas *vertannat* år så att driftskostnaderna för verksamheten vid studiecentralerna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid studiecentralerna samma år.

(7—11 mom. som i KuUB)

11 a §

Beräkning av priserna per enhet för fritt bildningsarbete 2005—2006

Utan hinder av vad som i 11 § bestäms om beräkning av priser per enhet beräknas priserna per enhet för fritt bildningsarbete för 2005—2006 så som bestäms nedan i denna paragraf.

De priser per enhet för 2005 som beräknas på basis av kostnaderna för olika verksamheter inom det fria bildningsarbetet 2003 jämförs med de priser per enhet för 2005 som beräknas på basis av de fastställda priserna per enhet för de oli-

ka verksamheterna för 2004. Av denna skillnad beaktas 27 procent i priserna per enhet för 2005 och 82 procent för 2006.

Vid beräkningen av priserna per enhet beaktas de beräknade förändringarna i kostnadsnivån till (*utesl.*) hela (*utesl.*) det belopp som den beräknade förändringen uppgår till.

— — — — —

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar och granskningsrätt

(1—3 mom. som i KuUB)

(4 mom. *utesl.*)

Helsingfors den 29 november 2005

Kaarina Dromberg /saml
Raija Vahasalo /saml
Marja Tiura /saml

Irina Krohn /gröna
Hanna-Leena Hemming /saml
Paula Risikko /saml

Jag omfattar reservationen i fråga om 11 och 11 a §.

Unto Valpas /vänt